

СЕКЦІЯ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-406-4-20>

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ

Волощук Христина Юрійвна

*старший викладач кафедри організації та економіки фармації
з післядипломною підготовкою
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Хлібородова Ірина В'ячеславівна

*магістрантка за спеціальністю 073 – Менеджмент
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Беляєва Оксана Іванівна

*кандидат фармацевтичних наук, доцент,
завідувач кафедри організації та економіки фармації
з післядипломною підготовкою
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Система фармацевтичного забезпечення населення в сучасних умовах включає широкий спектр видів діяльності, спрямований на забезпечення населення доступними, безпечними та ефективними лікарськими засобами (ЛЗ). Підвищення економічності та соціальної віддачі реалізується завдяки спільній комбінованій діяльності установ та організацій фармацевтичної галузі. Організаційні відносини між окремими суб'єктами фармацевтичного ринку мають постійно удосконалюватися та забезпечувати належну якість ЛЗ на кожному етапі їх обігу:

1. Фармацевтична розробка ЛЗ. Ціль фармацевтичної розробки – розробити якісний лікарський препарат і процес його виробництва. Фармацевтичні компанії і наукові установи постійно здійснюють

дослідження для створення нових лікарських препаратів або вдосконалення існуючих. Цей процес залучає здобутки молекулярної біології, фармацевтичної хімії, фармакогенетики, фармакології тощо. Інформація, одержана при дослідженнях в ході фармацевтичної розробки, може служити основою для управління ризиками для якості. На сьогодні важливим постає розуміння, що якість не може бути перевірена в препаратах, тобто, якість має бути закладена при розробці [1, с. 16].

2. Виробництво ЛЗ. Після успішних доклінічних та клінічних випробувань ЛЗ виробляються фармацевтичними виробниками у промислових масштабах.

3. Реєстрація ЛЗ. Всі ЛЗ обов'язково підлягають процедурі державної реєстрації, яка надає висновок про їх якість, ефективність та безпеку, а також є офіційним дозволом до обігу на вітчизняному фармацевтичному ринку.

4. Доступність та цінова політика. Управління цінами на медикаменти має вирішальне значення для оптимального використання обмежених ресурсів, щоб максимізувати охорону здоров'я для якомога більшої кількості людей. Фармацевтичні компанії повинні розробляти цінові стратегії, щоб зробити свої продукти доступними для різних соціальних груп населення в умовах фінансових обмежень.

5. Дистрибуція та логістика. ЛЗ повинні ефективно розподілятися до аптечних та медичних закладів, що в свою чергу, вимагає організацію відповідної інфраструктури та логістичних систем. Актуальність провадження логістичного підходу до управління ресурсами на фармацевтичних підприємствах обумовлена високою залежністю кінцевих результатів діяльності фармацевтичних підприємств від ефективності управління ресурсів і оптимізації їх потоків; вибору постачальників субстанцій і матеріалів; управління та контролю за їх запасами; оптимізації виробничої програми; формування оптимальних інформаційних потоків з урахуванням специфіки фармацевтичного виробництва [2, с. 35].

6. Моніторинг та контроль якості. Важливо забезпечити належну якість ЛЗ, відповідно до встановлених стандартів якості та безпеки. Неякісні, фальсифіковані / контрафактні ліки є серйозною проблемою, яка негативно впливає на здоров'я, тому існує необхідність створення системи забезпечення цілісності ланцюга поставок ліків. Також фармацевтичним компаніям слід планувати та мати в дії систему моніторингу функціональних характеристик процесів та якості продукції. Ефективна система моніторингу надає гарантію постійної спроможності процесів та контрольних заходів для виробництва фармацевтичної продукції бажаної якості і визначення сфер для постійного її поліпшення.

7. Освіта та підтримка. Відповідно до вимог міжнародних стандартів Належної аптечної практики фармацевтичні фахівці повинні бути

поінформованими і оновлювати свої знання щодо змін в інформації про ЛЗ, Інформація для пацієнтів, інших медичних фахівців і громадськості повинна ґрунтуватися на засадах доказової медицини та бути об'єктивною, зрозумілою, не рекламною, точною і адекватною [3, с. 42].

Таким чином, вищевикладені аспекти поєднуються у складну систему фармацевтичного забезпечення, яка ставить перед собою завдання забезпечення максимальної користі для суспільства при збереженні високих стандартів безпеки та якості ЛЗ.

Література:

1. СТ-Н МОЗУ 42-4.3:2011. Лікарські засоби фармацевтична система якості (ICH Q10) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897_009#Text
2. Громовик Б. П., Унгурян Л. М. (2013). Фармацевтична логістика: фокус на допомозі пацієнту. Львів : Растр-7, 212 с.
3. Unhurian, L., Bielyaieva, O., Vyshnytska, I., Suschuk, N., Petkova, I. Implementation of standards of good pharmacy practice in the world: A review. *Asian Journal of Pharmaceutics*. 2018. 12(1). Pp. S42–S46.